

har man, kære ærede Landboere, saa mange andre vidunderlige Ting; maaske de bedste Ting her i Livet, dér har man den klare Kilde og den friske Luft, som Digteren synger om, dér har man Naturen og Glæden ved Naturen, dér har man Glæden ved at se alting vokse og gro i ganske anden Grad, end Byboerne, og da navnlig Byens moderne Industrierbejdere, har. De skal ikke misunde Byerne og Bylivet, De skal glæde Dem over de umaadelige Fordele, De har derude. Der var mange herinde, der gerne vilde bytte med Dem. Naar man havde alle disse Glæder, og maaske særlig naar Byboere kunde nyde dem — selve Natursansen er jo et Byprodukt, hvor mærkeligt det end lyder, men det er en historisk Kendsgerning, at Natursansen, Naturlæden, Natursværmeriet, Naturdigtningen er en Frugt af Bykulturen —, naar man nu havde alt dette, som man netop kunde nyde, efter at man en Tid havde lært Byen at kende, vilde saamænd baade Driveriet paa Værtshuse og Drikkeriet og Slikkeriet ikke have den mindste Tiltrækning, fordi det var saa langt bedre, det, man havde derude. De maa huske paa, hvordan Livet former sig her i Stenørkenen, paa Stenbroen, De maa huske paa, at her er det en uskyldig Ting, naar en Arbejderfamilie gaar ud i en Stump Have i en Forstadsbeværtning og drikker sin Eftermiddagskaffe; der er dem, der hverken har Penge eller Tøj til at komme længere af Sted, særlig med de nuværende Jernbanetakster.

Men ærede Medlemmer, dertil kommer en anden Ting. Er det nu rigtigt i dette Øjeblik og i denne Situation at gennemføre et Skattelovkompleks, der har den Tendens, at det vender Brodden mod Bylivet og Byerhvervene? Er det rigtigt? Vi lever i en Erhvervskrise, som dog navnlig er en Industrikrise. Det skal villigt erkendes, at der begynder ogsaa at komme visse Vanskeligheder i Landbruget; det er vel navnlig det kvæg- og hesteproducerende Landbrug, som mærker noget dertil, men det kan maaske strække sig videre ud. Men i Øjeblikket er dog det store Spørgsmaal, som beskæftiger os alle og gør, at vi alle ser meget mørkt baade paa Nutiden og paa den nærmeste Fremtid, den store Industrikrise. Vi maa da ogsaa bedømme disse Lovforslag efter, hvorledes de vil virke paa denne Industrikrise. Vil de hemme den, vil de mindske den, vil de lindre den, eller vil de forøge og skærpe den?

Jeg mener, at disse Love som Helhed og ogsaa mange Enkeltheder af dem har en

Tendens til at skærpe og forøge denne Krise i Stedet for at lindre og mildne. Nu skal jeg straks erkende og erklære, at jeg tror, ingen Toldreform, hvordan den end maatte være beskaffen, i og for sig kan hjælpe stort overfor en industriel Krise som den, vi nu er inde i.

Jeg tror, at der fra Industriens Ledere er vist megen Uforstand i den Maade, hvorpaa man har taget hele dette Spørgsmaal det sidste Aarstid. Den Maade, hvorpaa Industriens Ledere, i hvert Fald adskillige af dem, sammen med det konservative Folkeparti i Fjor Efteraar begyndte at agitere for Protektionisme, tror jeg, viste megen Uforstand. Thi de maatte vide, at var der noget Ord, de skulde undgaa i dette Land, var det Protektionisme eller Toldbeskyttelse. Bagved meget af denne Agitation, saaledes som det ogsaa kom frem i det konservative Folkepartis Beslutninger, laa i Virkeligheden et Krav om mere indirekte Skat og Formindskelse af den direkte Skat, og man fik ofte et levende Indtryk af, at det var det væsentlige fra den Side.

Ligesom jeg mener, at man i den Lejr i det sidste Aars Tid har begaaet en umaadelig politisk Fejl ved at vende hele sin Agitation paa dette ene at faa Protektionisme, mere Toldbeskyttelse, saaledes tror jeg, det er en Fejl, at man i den allersidste Tid ligesom koncentrerer hele Kampen mod det nuværende Toldlovsforslag i en Kamp mod Værditolden. Det er efter vor Mening en af Lyssiderne ved dette Toldlovsforslag, at det i langt højere Grad end tidligere Toldlove bevæger sig fra Vægttold til Værditold. Vi mener nu som tidligere, at skal man overhovedet have Told, er Værditold langt retfærdigere end Vægttold, langt bedre stemmende med det Princip, jeg her har fremholdt: Skattebyrdens Afpassning efter Skatteevnen. Det er for Resten ikke til Stadighed, at man fra konservativ Side har været en saa skarp Modstander af Værditoldprincippet, som man nu er i alt Fald i Agitationen. Det ærede Medlem Hr. Jensen (Klejs) fremdrog en Udtalelse af en af Højres Ledere i Folketinget i Fjor. Men jeg vil gaa videre og nævne, hvad det konservative Folkeparti vedtog paa sit Landsraadmøde i November i Fjor, for kun et Aar siden. Det synes man nu ganske at have glemt, de Herrer maa ikke lægge megen Vægt paa deres egne Programudtalelser. Man vedtog den Gang enstemmigt følgende Udtalelse: „Tiden er inde til at tage under grundig Overvejelse, i hvor stort Omfang Vægttold kan afløses af Værditold.“ Landsraadmødet har altsaa enstemmigt krævet, at det tages under